

Valtuutettu Laura Kolbe
Keskustan valtuustoryhmä
Helsinki

Miten arvioida 2010-luvun kehitystä?
Valtuuston lähetekeskustelu koskien
valmisteilla olevaa talousarvioehdotusta 2012
Keskustan valtuustoryhmän puheenjohtaja,
prof. Laura Kolbe, 16 II 2011

Viime vuonna vastaavaan aikaan keskustan ryhmäpuheenvuorossa pohdittiin lyhyen, mutta intensiivisen lamakauden vaikutusta kuntatalouteen. Nyt sen tiedämme, kuten kotiläksyksi saatu kokoelma suhdanne- ja ajankohtaiskatsauksia, tilastoaineistoja, väestöennusteita ja kuntataloustiedotteita osoitti. Vaikka monisanaisten katsausten lähtökohta sinänsä on positiivinen (Nokia-viesti ei vielä ollut uutisten pääotsikoissa...): BKT:n kasvuksi ennustettiin 3,2 % ja työllisyyden kehittymistä odotetaan. Laman ja sen taittumisen paras mittari Helsingissä on Vuosaaren satama – sen luvut osoittavat tasaista ja lohduttavaa kasvua.

Massiivisen aineiston rivien välitä oli luettavissa selkeä viesti: julkisen talouden alijäämä syvenee tänä vuonna, painuen oletettua vakaus- ja kasvusopimuksen määrittämää 3 % suuremmaksi. Lusikka on otettava kauniiseen käteen ja pohdittava sitä, mikä tulee olemaan suomalaisen kunnan poliittista, taloudellista ja konkreettista vastuu tilanteessa, joka pitää sisällään monia riskejä. Me 1950- ja 1960-luvun kasvatit olemme kohtaamassa hyvinvointiyhteiskunta –unelmamme tulleen tiensä päähän. Tiedämme sairauden, mutta emme löydä lääkkeitä korjaamaan tilanne.

2000-luvun alku voidaan kirjoittaa Helsingin kasvuvuosikymmeniksi. Olemme tottuneet kasvuun ja siihen, että Suomi on globalistunut kaupunkivetoisesti. Pääkaupunkiseutu on kasvanut, jos kohta ”kasvun” käänttöpuolikin on ollut näkyvillä. Tuloerojen kasvu, ikäpyramidin kääntyminen, epävarmuuden lisääntyminen – aggressiivinen yleisilmapiiri, jopa viha ovat purskahdelleet pintaan. Helsingin historia osoittaa, että täällä osataan reagoida talouden nousu ja laskukausiin. Me olemme kohtalaisen hyvin kestäneet velkamäärä kasvua, mutta loputtomasti päätä ei voi panna pensaaseen ja odottaa ihmettä tapahtuvaksi. Säästökuuri on edessä, kun kunnallisveron korotus ei voi olla pysyvä ratkaisu.

Pääkaupunkiseutu kunniaan?

Hiljainen hengähdys on kuulunut parin viikon takaisen valtuustokokouksen jälkeen. Ryhmämme mielestä Helsinki-Vantaa selvityksen perkaaminen ja uusien ideoiden jalostaminen käytäntöön on edessä. Siihen kuuluu toimintatapojen ravisteleminen Helsingin virastoissa. Turhaan ei useissa puheenvuoroissa ole korostettu sitä, kuinka paljon hyvää tietoa selvitys toi meille. Peiliin on syytä katsoa tarpeen vaatiessa, opittava nöyryyttä ja muiden kuuntelemisen taitoa. Tehty selvitystyö ei saa mennä hukkaan. Palveluiden yhteiskäyttö kaupunkien rajoilla tulee kasvamaan, ja Keskustan ryhmä peräänkuuluttaa yhteistyön tiivistämistä mahdollisuuksien mukaan. Muitakin on kuunneltava. Suomen pääkaupungin kehittäminen ei ole vain helsinkiläisten vaan koko maan asia.

Kuntarajat aiheuttavat sen, että kilpailemme yrityksistä naapurikuntien kanssa. Helsingissä on vain vähän paikkoja rakentaa pääkonttoreita. Tarvitaan toimitilavarantoja. Kaavoituksen kautta on varmistettava teollisuus- ja toimitila-alueita pienteollisuudelle ja uudelleenlaiselle mikro- ja kaupunkiyrittäjyydelle. Itä-Helsinkiin on saatava uusia työpaikkoja, koska asukasmäärät kasvavat. Vanha ongelma ”kaavasta toteutuksen” on edelleen liian pitkä.

Ei uutta nuorten syrjäytymiskierrettä!

Kuten äskeisessä strategiaseminaarissakin korostui, sosiaalitoimen ja terveydenhuollon tuottavuus on kaupunkimme kohtalonkysymys, yli puolet budjetista menee näille sektoreille. Sosiaalinen kahtiajakautuminen on 2000-luvun selvä suunta, ja se on tässä yhteiskunnassa vaikea kestettävä. Alimman tuloryhmän perheet ovat edelleen varsin ahtaalla yhdessä työttömien, yksinhuoltajien, eläkeläisten ja opiskelijoiden kanssa. Hyvin toimeentuleva 70–80 prosentin keskiluokka voi edelleen suhteellisen hyvin. Se kuluttaa ja tuottaa verovaroin hyvinvointiyhteiskunnan palveluita.

Sosiaalinen oikeudenmukaisuus joutuu tässä tilanteessa nyt testiin, kun ei ole uutta jaettavaa. Kun terveyserojen kaventaminen on nyt kaikkien huulilla, tarvitaan toimia. Ryhmässämme on pohdittu, tulisiko mennä ”positiivisen diskriminaation” tielle: vahvempi miehitys alueille, joissa ihmisillä on paljon ongelmia ja haasteena on esimerkiksi suuri työttömyys. Esimerkiksi päihdepolitiikan vahvistamista tarvitaan.

Kaupungin kaikkien hallintokuntien yhteistyöllä tulee edistää sosiaalitointa ja terveydenhoitoa. Meillä on vielä monin osin siilo-organisaatio, putkia ylhäältä alas, joiden välillä ei kommunikoida. Meidän tulee voida kohdentaa sosiaalitoimen ja terveydenhoidon rahat tarkoituksenmukaisesti. Ryhmämme on jo aikaisemmin korostanut, että yhteistyötä kansalaistoimijoiden kanssa pitää vahvistaa ja kehittää yhteiset pelisäännöt koko Helsinkiin.

Viime laman seurauksista dramaattisin liittyi yhden työttömäksi koulutetun nuoren ikäluokan heitteillejätto seurauksineen. Monista tuli ensin pitkäaikaistyöttömiä, sitten rakennetyöttömiä ja lopulta vaikeasti työllistettäviä. Sukupolven jälkeläiset kokevat ylisukupolvisen syrjäytymisen riskit. Keskustan valtuustoryhmälle on tärkeää, ettei 2010-luvulla uusi syrjäytymiskierre seuraa edellistä pahempana. Ryhmässämme on pohdittu mahdollisuutta kehittää pitkäaikaistyöttömien yksilöllisen työnhaun tukemiseen kehiteltyyn ”Kainuun malliin” verrattava nuorten etsivä työ? Jokaiselle peruskoulun päättävälle pitäisi löytää paikka.

Tällä vuosikymmenellä tarvitsemme aimo annoksen tulevaisuudenuskoa – suuret ikäluokat jäävät eläkkeelle, vastuu siirtyy (vihdoin?) nuoremmille. Tulevat ikääntyvät ovat voimavara kaupungille, koska ovat hyvässä kunnossa ja kulutushalukkaita. Tilanne haastaa kehittämään vanhusten hoidon julkisia palveluita. Keskustan valtuustoryhmä korostaa, että talouden taantumasta toipuminen ei saa haitata työtä lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyväksi. Lastensuojelun menokasvun hillintä täytyy tehdä ennaltaehkäisyä vahvistamalla. Tärkeää on edelleen kouluterveydenhuolto. Lapsiperheiden kotipalvelujen vahvistamista ryhmämme on vaatinut jo vuosia. Pieniä muutoksia on tapahtunut, joskin paljon tehtävää on yhä jäljellä.

Luokkakoot peruskoulussa vaihtelevat, ja hajonta eri koulujen välillä ja koulujen sisälläkin on paikoin liian suurta. Luokkakokoihin on kiinnitettävä huomiota, ei pitäisi olla yli 30 oppilaan luokkia. Peruskoulun ja ammatillisten oppilaitosten opintojenohjauksen voimavaroja on ryhmämme mielestä vahvistettava. Peruskoulun jälkeisen haun on sujuttava kitkattomasti. Painopistettä on saatava opintojen keskeytymisen ehkäisyyn; erityisesti on painettava alas ammatillisessa koulutuksessa keskeytysten määrää.

Edelleen pohtimista riittää kasvamiseen liittyvissä eettisissä ja moraalisisissa ulottuvuuksissa. Monissa päiväkodeissa ja kouluissa on viime vuonna panostettu eettisen kasvatukseen ja perinteisten eurooppalaisten hyveiden esiin nostamiseen. Tätä toimintaa tulee tukea. Lapsia ja nuoria ei saa jättää yksin. Hyvässä sosiaalisessa ympäristössä koulukiusaaminen tai pahoinpitely ei

kukoista. Meidän on puututtava kiusaamis-, viha- ja väkivaltakulttuuriin ja tarjottava niille kulttuurista ja kunnioituksesta lähtevä vaihtoehto. Tässä aikuisillakin on opittavaa...

Muuta tärkeää?

Ulkona paukkuu pakkaneen – Helsinki on edelleen Euroopan pohjoisimpiin kuuluva pääkaupunki; lumi, jää, paukkuvat pakkaset ja hyinen tuulisuus eivät ole hävinneet. Tulevaisuudessa on osattava entistä paremmin varautua lumitalviin, vuonna 2012 on mahdollisesti kolmas pakkastalvi peräkkäin? Kuumat kestäkin voivat olla mahdollisuus; viime kesä opetti, että helsinkiläiset osaavat elää kaduilla, puistoissa ja toreilla hyvää yhteiselämää, lämmöstä ja kulttuurista ja tapahtumista nauttien. Kannatamme lämpimästi toimia kaupungin elävöittämiseksi, ja monien yhteistyökanavien pitämiseksi avoimena vuonna 2012. Lukuisia hyviä hankkeita on lähdössä liikkeelle, ja kaupungilla on suuri rooli kaiken design'in vartijana!

Pyöräilyverkoston parantamisen ja kevyen liikenteen väylien suunnittelun tulee jatkua vahvana. Joukkoliikennettä on tuettava, ja matkalippujen hintojen korottamisen tulee tapahtua korkeintaan maltillisesti, palvelutason säilyttäminen hyvänä on pääkaupungin imagolle ensiarvoisen tärkeää.

Helsingin tulevaisuus 2012

Keskustan valtuustoryhmän mielestä nyt on mahdollisuus tehdä rakenteellisia uudistuksia, erityisesti palvelutuotannon monipolvisissa ketjuissa. On löydettävä uusia strategisia lähestymistapoja työnantajapolitiikkaan. Helsingillä tulee olla hyvä maine työnantajana, sillä kaupunki on Suomen suurimpia työllistäjiä. Suomalaisvoimin ei enää pärjätä. Helsingin kaupunki on avainasemassa uusisuomalaisen erityisosaamisen hyödyntämisessä.

Me toivomme, että Design-vuosi 2012 synnyttää kaupunkilaisissa ja yrittäjissä myös uskoa tulevaisuuteen ja luo hyvää yhdessä toimimisen henkeä. Yritysten toimintaedellytyksiä on edelleen parannettava; se luo Helsingille verotulopohjaa. Kaupungin elinkeinopolitiikan on oltava rohkeaa. Designvuonna 2012 on syytä päästä uusien asuinalueiden rakentamisessa eteenpäin. Unelmista on tehtävä totta ja tarvitaan tulevaisuuteen suuntaavia hankkeita; mielikuvitusta kiehtoo Guggenheim mahdollisuutensa. On tärkeää, että asuntorakentaminen ei pysähdy. Keskustan ryhmä korostaa edelleen sitä, että edelleen mietitään keinoja asumiskustannusten nousun hillitsemiseksi. Kaupungin oman asuntotuotannon lisääminen on keskeistä. Positiivisia signaaleja on jo saatu.

Ihmisten osallisuutta on tulevalle vuosikymmenellä vahvistettava, ja nuoria rohkaistava yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen. Kaupungin eri hallintokuntien on yhdessä palveltava ihmisiä sekä kuuntelemalla heitä että toimimalla yhdessä heidän kanssaan. Meille asukasnäkökulma on olennaisen tärkeää: se on kaupunkilaisen kohtaamista, kumppanuutta ja vuorovaikutusta!

Keskustan valtuustoryhmä esittää, että vuoden 2012 toiminnan suunnittelu pohjautuu toistaiseksi nykyiseen kunnallisveroprosenttiin. Helsingissä on päästävä kustannustehokkaampaan palvelurakenteeseen. Yliopistojen ja korkeakoulujen sijoittuminen ja kehittyminen on vuoden 2012 tärkeitä kysymyksiä. Jos Aalto-yliopisto menetetään Espoole, tulee kaupungin vahvistaa yhteyksiä naapurirakennukseen, Helsingin yliopistoon, Svenska Handelshögskolaniin ja mahdolliseen tulevaan taideyliopistoon. hieman lähempänä olevaa ”innovaatiokeskusta”.